

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Příprava na vyučování Výchovy k občanství s cíli v oblasti OSV

Název učební jednotky (téma)

Umíš bezpečně používat internet a mobilní telefon?

Stručná anotace učební jednotky

V učební jednotce jde o to, aby si žáci uvědomili rizika spojená s používáním internetu a mobilních telefonů.

Žáci se seznamují s tím:

- jaká rizika pro ně má používání internetu a mobilních telefonů a co jim přináší,
- jaké dopady má zprostředkovaná komunikace (internet, mobilní telefon) na mezilidské vztahy,
- jaké informace, které člověk o sobě uvádí na internetu, je možné zneužít a jak,
- jaké chování má rysy kyberšikany a proč,
- co napomáhá šíření kyberšikany,
- jak se konkrétně bránit kyberšikaně.

Během učební jednotky žáci ve skupinách pracují s pracovními listy. Výsledky své práce prezentují před třídou.

Při hodnocení se pracuje se sebehodnocením a se zpětnými vazbami učitele k činnostem žáků – viz hodnocení.

Nutné předpoklady

(Již osvojené znalosti a dovednosti žáků, které umožní, aby jednotka efektivně směřovala ke svým cílům).

- Žáci jsou zvyklí pracovat ve skupinách.
- Žáci jsou zvyklí prezentovat výsledky práce před třídou.
- Žáci jsou ochotní sdílet příklady ze svého života.

Umíš bezpečně používat internet a mobilní telefon?

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Časový rozsah učební jednotky	3–4x 45 minut						
Věk žáků (ročník)	6.–9. ročník						
Zařazená průřezová témata (včetně čtenářství)	OSV	MKV	MV	VMEGS	VDO	EV	Čtenářství
	Ano						
Vyučovací obor(y)	Výchova k občanství						
Dlouhodobé cíle <small>(Klíčové kompetence, části profilu absolventa, části výchovné a vzdělávací strategie školy)</small>	—						

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

<p>Cíle jednotlivých průřezových témat a čtenářství, které chci v dané učební jednotce naplnit</p>	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none">• Žák odmítá šikanu (rozpoznává projevy, pojmenovává je a brání jim).• Žák se zodpovědně rozhoduje a jedná eticky v náročných situacích všedního dne. <p>Jednotku je možné dále obohatit tím, že se v reflexi zaměříme na spolupráci, prezentační dovednosti a formulování vlastních názorů nekonfliktním způsobem (za „Já“).</p> <p><i>Spolupráce:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Žák zhodnotí svůj přínos pro výsledek skupinové práce. <p><i>Prezentace:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Žák pokládá publiku otevřené otázky, vztažené k obsahu své prezentace.• Žák si ověřuje porozumění publika tomu, co prezentoval. <p><i>Formulování názorů:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Žák si vyzkouší sdělovat své názory nekonfliktním způsobem (za „Já“).• Žák zhodnotí, jaký smysl pro něj má, když své názory formuluje za „Já“.
<p>Cíle učební jednotky</p>	<p>Výchova k občanství</p> <p><i>RVP:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Žák rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti. <p>Školní výstupy:</p> <ul style="list-style-type: none">• Žák zformuluje klady, zápory a rizika využívání internetu a mobilních telefonů.• Žák popíše, jaké dopady má zprostředkovaná komunikace na jeho mezilidské vztahy.• Žák uvede příklady toho, co to je a jak funguje kyberšikana.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

	<ul style="list-style-type: none"> • Žák popíše, co napomáhá šíření kyberšikany. • Žák zformuluje konkrétní návrhy (sepíše desatero), jak se bránit kyberšikaně.
<p>Hodnocení</p> <p>(Z čeho učitel i žáci poznají, že bylo dosaženo cílů a jak to učitel i žáci budou hodnotit)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Při aktivitě popsané v bodě 2 „Práce ve skupinách“ je možné v reflexi zaměřené na spolupráci vést žáky k sebehodnocení – podrobně viz popis hodiny. • Při aktivitě popsané v bodě 3 „Prezentace práce skupin před třídou“ je možné v reflexi zaměřené na prezentační dovednosti vést žáky k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení – podrobně viz popis hodiny. • Při aktivitě popsané v bodě 4 se při hodnocení pracuje s kritérii uvedenými v tomto bodě. • Při aktivitě popsané v bodě 5 „Myslím, že ano, myslím, že ne“ je možné v reflexi zaměřené na formulační dovednosti vést žáky k sebehodnocení. • V závěru lekce (bod 6) se pracuje se sebehodnocením v oblasti bezpečného používání internetu a mobilního telefonu. Postup je popsán v tomto bodě.
<p>Popis učební jednotky</p>	<p>1. Úvodní zcitlivění</p> <p>Každý žák písemně odpoví, formou krátké úvahy, na otázku: „Co dělám proto, abych neohrožoval(a) bezpečí své a svých spolužáků, když používám internet a mobilní telefon?“</p> <p>Žáky předem upozorníme na to, že svoji odpověď na otázku zveřejní pouze ten, kdo bude chtít. Svou písemnou odpověď si každý žák uschová, bude se s ní pracovat na konci lekce.</p> <p>2. Práce ve skupinách</p> <p>Nejlépe náhodným výběrem (hrou, která bude zároveň sloužit jako ledolamka – například molekuly) rozdělíme třídu na 4 pracovní skupiny. Každá skupina obdrží pracovní list (viz níže).</p> <p>Každá skupina zaznamenává své odpovědi na flipchartový papír,</p>

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

který potom využívá při prezentaci před třídou.

Poznámka: Práce 1. skupiny neobsahuje takové množství textu ke čtení, jako práce pro 2., 3. a 4. skupinu. S tím je možné při zadávání práce do skupin vědomě pracovat.

1. skupina – Práce s pracovním listem (Příloha A).
2. skupina – Práce s pracovním listem (Příloha B).
3. skupina – Práce s pracovním listem (Příloha C).
4. skupina – Práce s pracovním listem (Příloha D).

Po této aktivitě můžeme zařadit reflexi:

Cílem v oblasti spolupráce je zde „Žáci zhodnotí svůj přínos pro výsledek skupinové práce“.

K tomuto cíli můžeme směřovat například následujícími reflektujícími otázkami:

3. Ukažme si počtem zdvižených prstů, nakolik si myslíme, že jsme přispěli k výsledku skupinové práce.
4. Popište konkrétně, čím jsme v naší skupině přispěli k výsledku skupinové práce.

3. Prezentace práce jednotlivých skupin před třídou

Zde bychom měli zachovat pořadí skupin. Informace získané při vyplňování jednotlivých pracovních listů na sebe navazují. Žáky upozorníme, aby sledovali pozorně, protože sdělované informace budou potřeba pro úspěšné zvládnutí následující aktivity.

Po této aktivitě můžeme zařadit reflexi:

Cílem v oblasti prezentačních dovedností je zde „Žáci kladou publiku otevřené otázky vztažené k obsahu jejich prezentace. Žáci si ověřují porozumění publika tomu, co prezentovali“

K tomuto cíli můžeme směřovat například následujícími otázkami:

- a) Jak publikum reagovalo na vaše otázky během prezentace?
- b) Podařilo se vám publikum „rozmluvit“ během prezentace?
- c) Zopakujte otázky, které publikum rozmluvily.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

d) Jaký je rozdíl mezi otázkami „Líbilo se vám to?“ a „Co se vám na tom líbilo?“

4. Tvorba desatera bezpečného chování na internetu a mobilu

Žáci opět pracují v původních skupinách. Na základě prezentovaných skutečností každá skupina sepíše na velký list papíru (flipchartu) tři konkrétní postupy, které zvyšují bezpečnost používání internetu a mobilních telefonů.

Prezentace by měly obsahovat:

- Tři konkrétní postupy, které zvyšují bezpečnost používání internetu a mobilních telefonů.
- Nejméně jeden z těchto postupů se bude týkat mého vlastního bezpečí.
- Nejméně jeden z těchto postupů se bude týkat toho, jak svým chováním můžu chránit bezpečí svých spolužáků (kamarádů).

Jednotlivé skupiny odprezentují své návrhy. Prezentace probíhá tak, že každá skupina postupně sdělí vždy jen jeden z postupů. Tímto způsobem proběhnou tři kola prezentace. Předjdeme tak tomu, že poslední skupina již nemá co sdělit, neboť vše už uvedly skupiny předchozí. Během prezentací učitel stručně zaznamenává sdělené informace na velký list papíru. Ten potom zůstane viset ve třídě delší dobu. Vznikne tak třídní „desatero“, se kterým se pracuje v navazující lekci „Kybershikana II“.

5. Závěrečná aktivita „Myslím, že ano, myslím, že ne“

Cílem metody je sdílet své (často rozdílné) názory na téma bezpečného používání internetu a mobilního telefonu. Nejprve vysvětlíme žákům základní pravidla aktivity a ukážeme jim jejich fungování na příkladu.

Učitel vysloví uzavřenou otázku (s odpovědí ano, ne). Žáci na ni odpoví tak, že si stoupnou na předem určená stranu třídy, podle toho jestli dopovídají ano, či ne. Prostor třídy proto rozdělíme na dvě poloviny (provázkem, čarou na zemi,...). Jedna polovinu určíme pro odpovědi ano, druhou polovinu pro odpovědi ne. Každý žák má po vyslovení otázky čas (například 30 vteřin) na to, aby se rozhodl, jak na otázku odpoví. Podle svého rozhodnutí se potom zařadí na danou polovinu. Čím dále je od středové čáry směrem

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

k jednotlivým stranám, tím více je si svou odpovědí jistý. Stojí-li tedy úplně na kraji třídy, znamená to určitě ano, či určitě ne.

Odpovědi na jednotlivé otázky podléhají pravidlu nucené volby. Toto pravidlo znamená, že by se žáci měli pokusit na každou otázku odpovědět ano/ne, nikoliv nevím. Po každé položené otázce, po které se žáci rozmístí podle míry svého souhlasu či nesouhlasu, následuje diskuse. Během diskuse je možné svůj postoj měnit, tedy například přejít z výrazně ano, na méně ano. Rovněž je možné přejít na druhou stranu, tedy například z ne na ano. Učitel po každé otázce (potom, co se žáci rozmístí na prostorové škále), vyzve žáky k tomu, aby zdůvodnili, proč stojí právě tam, kde stojí. Žáci po vyvolání učitelem sdělují odůvodnění své volby. Nevyjadřují se k tomu, co řekli ostatní spolužáci. Jde o to říci, co si o dané věci myslím já.

Tuto zásadu: „Mluvíme za „Já“ je vhodné někam napsat tak, aby ji všichni viděli. (Např. „Myslím si o tom..., Domnívám se..., Vnímám to... „. Nikoli například „To, co řekl Honza je blbost“, „Nechápu, jak si někdo může myslet takovou blbost, jakou právě řekla Diana“, „Každý přece ví, že to tak není“. Svůj názor může každý žák během diskuse přehodnotit a změnit podle toho své místo. Dbáme na to, aby hovořili žáci z obou polovin. Je důležité, abychom v této fázi názory žáků nijak nehodnotili. Osvědčilo se reagovat stále stejnou větou, např. „Děkuji za názor“.

Nabídka tvrzení:

- Myslím si, že internet je dobrá věc.
- Myslím si, že komunikace po internetu lidi odcizuje.
- Myslím si, že většina lidí, která používá facebook, zde o sobě uvádí pravdivé údaje.
- O člověku, který dá na internet fotku někoho bez jeho svolení, si myslím, že jedná nečestně.
- Myslím si, že hesla, kterými mám zajištěn přístup k emailové schránce, facebooku, ICQ ... poskytují dostatečnou ochranu proti tomu, aby se k mým datům dostal někdo jiný.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

	<p><i>Po této aktivitě můžeme zařadit reflexi:</i></p> <p>Cílem v oblasti formulačních dovedností je zde „Žáci si vyzkouší sdělovat své názory nekonfliktním, způsobem (za „Já“), Žáci zhodnotí, jaký smysl pro ně má, když své názory formulují za „Já“.</p> <p>K tomuto cíli můžeme směřovat například následujícími otázkami:</p> <ul style="list-style-type: none">a) Jak se ti dařilo sdělovat své názory za „Já“?b) Jak jsi reagoval, když někdo řekl názor, se kterým nesouhlasíš? <p>6. Závěr</p> <p>Lekci je vhodné uzavřít společnou úvahou nad tím, jak ji žáci vnímali a co si z ní odnášejí. Žáci si znovu přečtou svou odpověď na otázku položenou na začátku hodiny „Co dělám proto, abych neohrožoval(a) bezpečí své a svých spolužáků, když používám internet a mobilní telefon?“</p> <p>Požádáme je o to, aby polohou ruky ukázali, jestli se jejich odpověď na otázku nějak změnila. Ruka připažená podél těla znamená, že odpověď je stejná. Čím výše je ruka zvednutá, tím více se odpověď změnila. Zájemci potom mohou hovořit o tom, které konkrétní informace načerpané během lekce ke změně vedly a co budou napříště při práci s internetem a mobilním telefonem dělat jinak.</p>
<p>Seznam příloh</p>	<p>Příloha A – Výhody a nevýhody</p> <p>Příloha B – Situace</p> <p>Příloha C – Typy nebezpečného chování</p> <p>Příloha D – Příběhy</p>

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

<p>Autor lekce (realizátor učební jednotky), škola</p>	<p>Mgr. Michal Dubec o. s. Projekt Odyssea Na Březince 22, 150 00 Praha 5</p> <p>Mgr. Jana Smíšková ZŠ T. G. Masaryka Poděbrady, Školní 556, okres Nymburk Školní 556/II, 290 38 Poděbrady</p>
<p style="text-align: center;">Závěrečná sebereflexe učitele (následuje po odučení učební jednotky)</p>	
<p>Co se mi osvědčilo během vyučování (co fungovalo, mělo úspěch, z čeho jsem měl/a radost).</p>	<p><i>Mgr. Martina Chudobová:</i> Zajímavá byla závěrečná aktivita (ano x ne, čára na zemi), děti to bavilo – i následná diskuze.</p> <p><i>Mgr. Radka Martínková:</i> Průběh celé vyučovací jednotky byl bezproblémový, nenašlo se žádné hluché místo. Žáci živě diskutovali, zadané téma jim bylo blízké.</p> <p><i>Ing. Miriam Piskačová:</i> Celá jednotka se mi líbila, práce měla tempo a gradaci, žáci pracovali aktivně po celou dobu, spolupracovali s učitelem, nikdo se nenudil. Zapojovali se všichni, ve skupinách spolupracovali, řešili problémy, pokládali si otázky navzájem.</p>

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

<p>S jakými problémy (obtížemi) jsem se během vyučování setkal/a.</p>	<p><i>Mgr. Martina Chudobová:</i> Časová dotace – v plánu byly dvě hodiny, celá aktivita odpovídá 3 vyučovacím hodinám.</p> <p><i>Mgr. Radka Martínková:</i> Uvítala bych delší časový úsek.</p> <p><i>Ing. Miriam Piskačová:</i> Práce mi vyhovovala, myslím, že i žákům. Jinak bych neudělala nic, ale na tuto práci ještě navážu – např. v hodinách občanské výchovy nebo výchovy pro život.</p>
<p>Co bych příště udělal/a jinak (jak bych upravil/a tuto přípravu).</p>	<p><i>Mgr. Martina Chudobová:</i> Zvýšila bych časovou dotaci.</p>

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Výhody a nevýhody

Nejprve si každý sám odpovězte na otázku:

Jaké výhody a nevýhody má pro moje vztahy se spolužáky a kamarády, když s nimi komunikuji pomocí internetu (emailu, facebooku, ICQ, přes Spolužáky...) a mobilu?

Své odpovědi si запиšte:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Dále se svými odpověďmi seznámte členy své skupiny a poslechněte si, co vymysleli oni.

Vezměte velký list papíru a fixou k jeho hornímu okraji přepište výše uvedenou otázku. Otázku podtrhněte a zbytek papíru rozdělte fixou na dvě poloviny. Do jedné poloviny napište všechny věci, které vnímáte jako výhody komunikace pomocí internetu (emailu, facebooku, ICQ, přes Spolužáky...) a mobilu. Do druhé poloviny napište nevýhody.

Tento list papíru budete prezentovat před třídou. Pro prezentaci vyberte ze všech sepsaných výhod a nevýhod pouze dvě hlavní výhody a dvě hlavní nevýhody. Součástí prezentace bude i zdůvodnění toho, proč danou věc vnímáte jako výhodu či nevýhodu. Zdůvodnění si u vybraných věcí připravte.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Situace

Níže uvedené texty obsahují popisy různých situací, se kterými se můžeme setkat při používání internetu a mobilního telefonu. Přečtěte si ve skupině vždy jeden z textů. Pobavte se o tom, co si o situaci myslíte. Pokuste se shodnout na odpovědi ANO/NE na poslední větu každého textu a zaškrtněte ji do tabulky za textem. V případě, že se neshodnete, uveďte, kolik lidí by zareagovalo ANO a kolik NE. Jiná řešení, než je ANO/NE prosím neuvádějte. Pro další nápady, jak uvedené situace řešit, bude vyčleněn čas.

Až takto projdete všechny uvedené situace, vyberte 2–3, u kterých jste se ve skupině neshodli. Pokud jste se u všech shodli, tak situace, u kterých jste nejvíce diskutovali. Tyto situace budete prezentovat před třídou. Každou z nich nazvěte 2–3 slovy (příklad: situace č. 2 – HESLO K EMAILU). Název napište na přidělený velký list papíru. Prezentace by měla proběhnout tak, že přečtete váš název situace a popis situace. Potom se zeptáte publika, jak by se rozhodlo. Na závěr sdělíte, jak jste se rozhodli vy (rozhodnutí vaší skupiny prozradíte až na konci prezentace).

1. Při brouzdání po internetu narazíš na stránky, které slibují, že Ti po zaregistrování umožní zdarma stáhnout hru, kterou sháníš. Po kliknutí na registrační údaje zjistíš, že bys musel uvést své jméno a příjmení, rodné číslo, adresu a počet počítačů, které doma máte. Text slibuje, že Ti potom přijde dopis s aktivačním kódem umožňujícím stažení hry. Vyplníš údaje?

ANO	NE	
		V případě, že jsme se neshodli, počet lidí, kteří uvedli ANO/NE

2. Poslal jsi emailem kamarádovi část zpracování zápisu protokolu laboratorních prací z chemie. Kamarád má přeplněnou emailovou schránku. Email mu proto nedorazil. Ve škole Tě požádá, abys mu sdělil heslo ke své emailové schránce. Protokol si chce o přestávce v učebně informatiky stáhnout z Tvé odeslané pošty. Poskytněš kamarádovi své heslo?

ANO	NE	
		V případě, že jsme se neshodli, počet lidí, kteří uvedli ANO/NE

3. Na chatu ses seznámil(a) s člověkem, který uvádí, že je stejně starý jako ty. Prochatovali jste spolu pár hodin. Zjistil(a) jsi, že posloucháte stejnou hudbu a máte rádi podobné filmy. Během chatování Tě tento člověk požádá o číslo na Tvůj mobilní telefon. Uvedeš své číslo?

ANO	NE	
		V případě, že jsme se neshodli, počet lidí, kteří uvedli ANO/NE

4. Diskutuješ na chatu se spolužákem, který chodí do sousední třídy. Během chatování Tě požádá, abys mu poslal(a) svou fotografii. Pošleš mu svou fotografii?

ANO	NE	
		V případě, že jsme se neshodli, počet lidí, kteří uvedli ANO/NE

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

5. Po otevření emailu zjistíš, že Ti z neznámé adresy přišel email, ve kterém je napsáno: „Jsi totální nula. Takovou chci plotinu jsem ještě neviděl“. Odpovíš na email?

ANO	NE	
		V případě, že jsme se neshodli, počet lidí, kteří uvedli ANO/NE

6. Přišel Ti email s fotografií. Je na ní jeden ze spolužáků Filip, kterého zrovna moc nemusíš. Stojí uprostřed třídy, má v ruce koště, široce otevřenou pusu, z kalhot mu kouká vrchní okraj trenýrek a vypadá hodně směšně. Dáš o fotografii vědět ostatním spolužákům?

ANO	NE	
		V případě, že jsme se neshodli, počet lidí, kteří uvedli ANO/NE

7. Zjistil(a) jsi, že na Spolužácích někdo zveřejnil Tvou upravenou fotografii. Jde o fotografii vaší třídy z předchozího ročníku. Tvá hlava je zde připojena k tělu, které je od pasu nahoru nahé. Sdělíš to někomu?

ANO	NE	
		V případě, že jsme se neshodli, počet lidí, kteří uvedli ANO/NE

8. Na chatu ses seznámil(a) s člověkem, který je stejně starý jako Ty. Napsal(a) jsi mu, že sháníš nové album od Linkin Park a on Ti ho ve formátu MP3 poslal. Zjistili jste, že oba sbíráte Fingerboardy. Tvůj nový známý se s Tebou chce sejít. Přijdeš na schůzku?

ANO	NE	
		V případě, že jsme se neshodli, počet lidí, kteří uvedli ANO/NE

9. Na mobilní telefon Ti přišla zpráva z neznámého čísla. Je v ní uvedeno: „Ty šmejde jeden smradlavej, kup si deodorant.“ Budeš na zprávu odpovídat?

ANO	NE	
		V případě, že jsme se neshodli, počet lidí, kteří uvedli ANO/NE

10. Při brouzdání na internetu jsi objevil(a) online petici na ochranu zvířat. Autoři petice zde uvádějí fotografie týraných zvířat a konkrétní příběhy, ve kterých lidé chovající zvířata tato zvířata týrali. V petici se uvádí, že pokud se pod ní podepíše více než 10 000 lidí, vzroste šance na prosazení zákona, který bude týrání zvířat tvrdě postihovat. Pod textem je tabulka, ve které autoři požadují vyplnit tyto údaje: Jméno a příjmení, adresa, telefonní číslo, emailová adresa. Vyplníš tyto údaje?

ANO	NE	
		V případě, že jsme se neshodli, počet lidí, kteří uvedli ANO/NE

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

11. Z neznámé adresy Ti přišel email s odkazem na Youtube. Po kliknutí na odkaz jsi viděl krátký film. Jeden spolužák z jiné třídy, kterého znáš od vidění, na něm jde ze školy. Když jde kolem keře, vybafne na něj někdo s kulichem na hlavě a vychrstne na něj sklenici s červenou tekutinou. Politý spolužák se lekne, upustí na zem knížku, kterou drží v ruce a vykřikne. Potom ze sebe ocáká barvu, sebere knihu a odchází. Řekneš někomu o videu?

ANO	NE	
		V případě, že jsme se neshodli, počet lidí, kteří uvedli ANO/NE

12. Už několik dnů chatuješ s někým, koho neznáš. Chatování s ním je Ti většinou příjemné. Párkrát jste si poslali pár nových písniček od skupiny, kterou oba posloucháte. Několikrát se během chatování stalo, že Ti začala být komunikace nepříjemná. Šlo například o dotaz na to, jestli se někomu svěruješ s tím, že s neznámým chatuješ. Nebo o to, jestli bys zabil(a) kamenem holuba, kdyby měl zlomené křídlo. Sdělíš někomu, že Ti některé otázky připadají zvláštní?

ANO	NE	
		V případě, že jsme se neshodli, počet lidí, kteří uvedli ANO/NE

13. Na Facebooku Tě neznámý kluk/neznámá holka žádá o zařazení do přátel. Podle fotografie vypadá docela sympaticky. Zařadíš si ho (jí) do přátel?

ANO	NE	
		V případě, že jsme se neshodli, počet lidí, kteří uvedli ANO/NE

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Typy nebezpečného chování

Obálka, kterou jste dostali, obsahuje různé typy nebezpečného chování, kterému můžeme být vystaveni prostřednictvím internetu nebo mobilního telefonu. Proto, abychom se mohli takovému chování bránit, je užitečné vědět, jak vypadá.

Vyndejte z obálky všechny papírky a rozřídte je na tři hromádky. Na první z nich dejte názvy nebezpečného chování, které jsou uvedeny tučným písmem. Na druhou dejte popisy nebezpečného chování, které jsou uvedeny kurzivou (nakloněným písmem). Na třetí z nich shromážděte cíle útočníka, který nebezpečné chování realizuje (věty začínající slovem „Cílem“). Vaším úkolem je ke každému názvu přiřadit popis a cíl útočníka.

Až to budete mít, zkuste vybrat 2–3 příklady nebezpečného chování, se kterým máte vlastní zkušenost. Nemusí jít jen o chování, kterému jste byli sami vystaveni. Patří sem i chování, které jste viděli nebo o něm slyšeli. Příklady budete prezentovat před třídou. Prezentace na velkém listu papíru by měla obsahovat název nebezpečného chování, jeho popis, cíl útočníka (přepíšete přiřazené lístky). Prezentace bude probíhat tak, že nejprve přečtete jeden z příkladů a potom se zeptáte publika otázkou: „Jak byste se takovému chování bránili?“ Poté, co získáte od publika odpovědi, sdělíte své vlastní návrhy obrany.

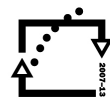
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

NÁZEV	POPIS	CÍL ÚTOČNÍKA
Provokování	<i>Zasílání zpráv s urážlivým obsahem.</i>	Cílem je vtáhnout oběť do podobného způsobu komunikace.
Očerňování	<i>Pomlouvání někoho online – posílání pomluv nebo výmyslů o někom.</i>	Cílem je poškodit pověst oběti a narušit její vztahy s přáteli.
Napodobování (tzv. krádež identity):	<i>Vydávání se za někoho jiného, rozesílání nevhodných zpráv a jiných materiálů pod cizím jménem.</i>	Cílem je dostat oběť do problémů. Nechce-li oběť dopustit narušení své pověsti a vztahů, musí často vysvětlovat, že nebyla autorem zpráv.
Odhalování:	<i>Online zveřejňování cizích tajemství, intimních nebo ztrapňujících informací či obrázků.</i>	Cílem je oběť především ztrapnit, poškodit její pověst.
Vyloučení:	<i>Zablokování přístupu člena nějaké skupiny (například školní třídy) ke společným stránkám.</i>	Cílem je znemožnit oběti, aby například na stránkách třídy mohla komunikovat s ostatními.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

<p>Obtěžování:</p>	<p><i>Opakované telefonování, prozvánění, spamování.</i></p>	<p>Cílem je oběť opakovaně vyrušovat a nahánět jí strach.</p>
<p>Vydírání:</p>	<p><i>Zneužití jakýchkoli materiálů (fotografie, videozáznam, informace) k tlaku na určité chování.</i></p>	<p>Cílem je dosáhnout toho, aby oběť ze strachu (například před tím, aby se někde neobjevila její ztrapňující fotografie) udělala to, co po ní chce útočník.</p>
<p>Fackování pro zábavu:</p>	<p><i>Natáčení druhých lidí v nečekaných situacích a další šíření (včetně ukazování) těchto nahrávek.</i></p>	<p>Cílem je zachytit oběť v nečekané situaci (například když se lekne). Fotografie či videozáznam jsou použity k zesměšňování či vydírání oběti.</p>
<p>Kybergrooming:</p>	<p><i>Vyvolávání falešné důvěry.</i></p>	<p>Cílem je přesvědčit oběť, aby se sešla s někým, koho zná pouze z internetu.</p>
<p>Sexting:</p>	<p><i>Zveřejňování či přeposílání sexuálně laděných fotografií, videí.</i></p>	<p>Cílem je vylákat z oběti fotografie, na kterých je nahá, nebo částečně obnažená.</p>

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Příběhy

Přečtěte si nejprve sami pozorně následující krátké příběhy. Potom se společně poradte a odpovězte na otázky uvedené za textem. Dále vyberte 1 příběh, ve kterém se podle vás jedná o šikanu a naopak 1 příběh, kdy podle vás o šikanu nejde.

Tyto dva příběhy budete prezentovat před třídou. Prezentaci připravíte tak, že na velký list papíru napíšete názvy vybraných příběhů a několika slovy je budete charakterizovat (např. Příběh Katky – natáčená při převlékání). Připíšete 3 argumenty (důkazy), kterými zdůvodníte svá rozhodnutí. Při prezentaci před třídou oba příběhy přečtěte a odůvodněte, proč jste je označili nebo neoznačili za šikanu. Na závěr se zeptejte publika: „Jak byste se takovému chování bránili?“. Možné způsoby obrany si předem promyslete (viz otázka 2). Budete je moci uvést vždy potom, co získáte nápady na obranu od publika.

Příběh Petra a Pavla

Petr a Pavel si vyhlédli jiného hochu čekajícího na autobusové zastávce. Petr k němu přiběhl a „vrazil“ mu facku. Pavel celou situaci, včetně překvapené reakce hochu, nahrával na svůj mobilní telefon. Útočníci poté nahrávku zveřejnili na stránkách You Tube.

Příběh Jany

Jana vytvořila internetové stránky s názvem „Nesnášíme Frantu Vomáčku“. Na stránky umišťovala Frantovy karikatury, vtipy o něm, pomluvy a ponižující ankety. Na existenci stránek upozornila většinu svých kamarádů. Ti začali v rámci diskuse Frantu nevybíravým způsobem hodnotit a dál ponižovat. Franta se o této stránce brzy dozvěděl.

Příběh 8.D

Žáci 8.D si založili stránku na sociální síti Spolužáci.cz. Téměř všichni žáci ze třídy si na stránce vytvořili svůj profil. Jedné ze žákyň třídy, která nebyla mezi ostatními oblíbená, ale neumožnili ke stránce přístup. Brzy od kamarádky zjistila, že tu o ní žáci uvádějí nepravdivé informace.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Příběh Adama a Evy

Adam se zamiloval do Evy. Líbilo se mu, jak se směje a dobře se s ní povídá. Cestou ze školy jí pomáhal s těžkou taškou. Když si Eva udělala nový účes, sama se vyfotila a Adamovi snímek poslala. Jednoho dne si ale Adam všiml, že se Eva líbí i Matějovi. To byl stejně starý spolužák ze třídy. Dostal hrozný vztek, když se po vyučování převlékali v šatně. Představoval si, jak dnes bude Evu domů doprovázet Matěj. Vrhla se na něj a začal ho mlátit pěstmi. Ten si to ale nedal líbit a byla z toho pěkná rvačka. Kdyby se najednou neobjevila paní učitelka, mohlo to dopadnout ještě hůř.

Příběh Marcely

Marcela tajně pozorovala Radku, když se přihlašovala ke svému emailovému účtu. Viděla její heslo. Pak se přihlásila na Radčin účet a začala z něj posílat hrubé zprávy jejím známým. Radka potom vysvětlovala kamarádům, rodičům a učitelům, že zprávy neodeslala.

1) Myslíte si, že v těchto příbězích šlo o šikanu - pokud ano, proč, pokud ne, proč?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2) Jak byste se takovému chování bránili?

.....

.....

.....

.....

.....

